

Bài tham luận: Vai trò của việc Thống nhất Chuẩn trao đổi dữ liệu và chia sẻ dữ liệu trong cung cấp dịch vụ công phục vụ người dân, doanh nghiệp

1. Đặt vấn đề

Vấn đề

Hiện tại, trong quá trình chuyển đổi số, phát triển đô thị thông minh tại Việt Nam, thì có rất nhiều các hệ thống/phần mềm tạo ra dữ liệu. Tuy nhiên, Rất nhiều vấn đề đang gặp phải

Với các cơ quan:

- Các Bộ, ngành, địa phương đều đang trong quá trình hình thành CSDL ngành; chưa có **Văn bản quy định thống nhất về chuẩn trao đổi dữ liệu giữa các ngành, các địa phương**. Dẫn đến sau này khó khăn trong việc tích hợp, khai thác, chia sẻ dữ liệu.
- Phần lớn dữ liệu hiện tại chưa được làm sạch (Data Cleaning)
- Các hệ thống dữ liệu chưa áp dụng chuẩn trao đổi dữ liệu
- Chính sách liên thông, chia sẻ dữ liệu chưa được áp dụng triệt để -> Cắt cứ dữ liệu rất mạnh
- Phân loại đối tượng được tiếp cận dữ liệu theo cấp, theo ngành chưa được quy định (Hiện tại mới phân loại theo cấp độ mật - chưa phân loại theo ngành)

Với người dân & doanh nghiệp

- Chưa được truyền thông nhận thức về sự tiện lợi khi cung cấp đầy đủ các thông tin điện tử theo biểu mẫu yêu cầu, đôi khi còn viết sai thông tin. Điều này dẫn đến dữ liệu bị thiếu sót, hoặc sai lệch, gây khó khăn cho công tác xử lý, phân tích khi giải quyết dịch vụ công.
- Người dân, doanh nghiệp vẫn cần phải nhập lại thông tin, hồ sơ giấy tờ khi thực hiện ở các cơ quan khác nhau
- Người dân, doanh nghiệp nhận kết quả giải quyết chậm, do thời gian giải quyết hồ sơ của cán bộ thụ lý chậm.
- Người dân, doanh nghiệp gặp khó khăn trong việc tìm kiếm hỗ trợ trong việc thực hiện nộp hồ sơ dịch vụ công. (Truyền thông chưa tốt, trải nghiệm người dùng đối với các dịch vụ công chưa thực sự tốt - hiện mới chỉ là số hoá các quy trình vật lý chưa quan tâm trải nghiệm)

Hiện trạng

Cơ sở dữ liệu quốc gia

- Tiến độ thực hiện các CSDL quốc gia, và một số CSDL quy mô quốc gia còn chậm;
- Các tỉnh/thành phố đang gặp phải tình trạng sử dụng nhiều phần mềm dùng chung của Bộ, ngành.

- Các Cơ quan quản lý cơ sở dữ liệu chưa có sự trao đổi, làm việc gắn kết cùng nhau → bất cập, tốn công sức tiền bạc, không liên thông sau này.
- Nhiều địa phương đã có kế hoạch xây dựng dữ liệu của tỉnh để phục vụ công tác quản lý điều hành, phục vụ cho người dân vào doanh nghiệp trên địa bàn: TpHCM, Huế, Đà Nẵng, Cần Thơ, Bắc Giang, Trà Vinh...

Cơ sở pháp lý

Hiện tại, đã có một số văn bản làm nền móng cho việc chuẩn hóa, chia sẻ dữ liệu. Cụ thể như:

- Nghị định số 47/NĐ-CP ngày 09/4/2020 của Chính Phủ về Quản lý, kết nối và chia sẻ dữ liệu số của cơ quan nhà nước;
- Nghị định số 45/2020/NĐ-CP ngày 08/4/2020 của Chính Phủ về thực hiện thủ tục hành chính trên môi trường điện tử.
- Dự thảo về Chiến lược dữ liệu quốc gia;
- Dự thảo về Danh mục dữ liệu mở của cơ quan nhà nước ưu tiên triển khai.

Tuy nhiên, số lượng văn bản còn ít, và chưa có những văn bản hướng dẫn cụ thể của các Bộ, ngành; Chính quyền địa phương để làm cơ sở thực hiện; dẫn đến hiện tại số lượng chia sẻ dữ liệu chưa nhiều; hoặc nếu có thì dữ liệu sẽ cần phải chuẩn hóa, bổ sung.

2. Đề xuất các giải pháp.

Để giải quyết có tính căn cơ, dứt điểm, đảm bảo dữ liệu được chuẩn hóa, chia sẻ dữ liệu. Chúng tôi đề xuất một số giải pháp sau:

Chính sách (Cốt lõi)

Cần sớm ban hành các văn bản làm hành lang pháp lý thực hiện, cụ thể gồm các văn bản sau:

- Chiến lược dữ liệu quốc gia
- Áp dụng bắt buộc các chuẩn trao đổi dữ liệu giữa các ngành, các địa phương
- Phân loại đối tượng được phép tiếp cận các dữ liệu theo ngành, theo cấp
- Xây dựng chính sách chia sẻ dữ liệu theo từng đối tượng. Các văn bản hướng dẫn kết nối, khai thác dữ liệu của các CSDL quốc gia; CSDL Bộ, ngành; CSDL địa phương.
- Xây dựng danh mục dữ liệu mở ưu tiên cần triển khai
- Danh mục CSDL quốc gia; CSDL Bộ, ngành; CSDL địa phương

Công nghệ

- Lựa chọn và bắt buộc áp dụng các giải pháp, nền tảng công nghệ mới để tăng tốc phát triển: datastreaming

Tăng tốc phát triển

- Cần có cơ chế để khuyến khích các tập đoàn công nghệ Việt Nam, cộng đồng doanh nghiệp, chuyên gia về dữ liệu nghiên cứu, làm chủ các thuật toán, xây dựng ra được các mô hình dữ liệu theo từng vấn đề, lĩnh vực của Việt Nam; những sản phẩm này sẽ được áp dụng vào các hệ thống/phần mềm góp phần nâng cao được chất lượng, xử lý và mang lại sự hài lòng khi cung cấp dịch vụ công.
- Cần tổ chức thêm các khóa đào tạo chuyên sâu về vai trò dữ liệu trong việc giải quyết, cung cấp các dịch vụ công đối với cán bộ trực tiếp tiếp xúc, giải quyết cho người dân. Điều này góp phần thay đổi nhận thức, cũng như tạo ra thói quen sử dụng dữ liệu trong việc tiếp nhận, xử lý dịch vụ công. Còn đối với người dân, doanh nghiệp sẽ tăng cường truyền thông, viết sách điện tử, trao đổi với tổ cộng đồng số để hướng dẫn, chia sẻ về việc cần phải nhập đúng và chuẩn dữ liệu đầu vào khi thực hiện trên các phần mềm/hệ thống của cơ quan nhà nước khi có yêu cầu liên quan đến dịch vụ công.

Giải pháp đề xuất để thực hiện chuẩn hóa, chia sẻ dữ liệu

- Cần triển khai có hiệu quả Kho dữ liệu điện tử cá nhân, tổ chức tại quốc gia; bộ ngành; địa phương để đảm bảo dữ liệu, hồ sơ được chia sẻ, liên thông.
- Cần sớm ban hành Chiến lược khai thác, sử dụng hiệu quả dữ liệu của Bộ, ngành; địa phương nhằm xác định rõ các bài toán trọng tâm cần xử lý bằng dữ liệu.

3. Kết luận

Do đó, nếu dữ liệu được thống nhất chuẩn trao đổi, chia sẻ, điều này sẽ giúp

- Tiết kiệm công sức, tiền của
- Tối ưu hóa được quy trình

Quan trọng hơn

- Cung cấp các dịch vụ công thông minh, tiện lợi tăng trải nghiệm của người dân doanh nghiệp
- Thay đổi mô hình cung cấp dịch vụ công, dịch vụ hành chính công
- Thúc đẩy kinh tế số, xã hội số

→ Hoàn thành mục tiêu Chuyển đổi số quốc gia